

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes- szani ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Ítéletek.

A horvát obstruálók csapata megszedült attól az ütéstől, amelyet az igazság nagy ereje rájuk mért. Felszisszentek. És az első pillanatban azt motyogták: nem ezt akartuk, nem így gondoltuk. Ma aztán haza mennek az árulók és izgatni fognak a horvát nép között féktelenül.

Ez igaz. Ez bizonyos. És ezt tudta a magyar kormány is, amikor elhatározta magát arra, hogy a pimasz hadjáratnak véget vet, a komiszságoknak utját állja.

A horvátok bekövetkezendő izgataisaival most nem foglalkozunk. Ha szükség lesz erőszakra, lesz lent is annyi ereje a magyar államnak, hogy megtanítsa azokat, akik a magyar állam ellen vétének, keztyűbe dudálni.

Arról van most szó: helyesen cselekedett-e a kormány vagy sem?

Ha a magyar nemzet fiaiban összetartás, egyetértés volna — legalább akkor, — amikor nyilvánvaló, hogy egy közös ellenség, egy idegen törekvés ellen kell küzdeni: akkor a magyar sajtó

egyetlen harcosának se kellene bebizonyítani, hogy a kormány cselekedete törvényes, a hárszabályoknak megfelelő és első sorban igazságos volt. Sajnos a bírálatok hirtelen születnek meg az olyan publicisták agyában is, akik velünk együtt küzdöttek a közelmúlt önkényuralom elleni harcban. A Tisza, a Perczel és a Kristóffy esetekkel hasonlítják össze a szerdai eseményt. Nem is szólva azokról, akik „politikából” az idegen törekvések szolgálatában állva, elferdítik a tényeket és hamis következtetéseket vonnak le azokból.

— Körül vagyunk véve agent provokatőrökkel!

Ezt mondta Wekerle. És ez jellemzi legszomorubbán a mai közállapotokat. Az agent provokatőrök perfid viselkedése, ezek vakmerő hazudozása, alattomos eljárása, de legkivált az a tény, hogy hangosan merik szemérmetlen „meggyőződésüket” hirdetni: rontó hatással van a magyar közvéleményre is, amely egyebként is ideges, a bizonytalan állapotok miatt szinte betegesen gyenge és könnyen befolyásolható.

Nem tudják az emberek ítéleteiket önmaguk meghozni. Nem akarnak gondolkodni. Mások gondolkoznak helyettük, mások mondanak ítéletet a kormány tényei fölött és ők elfogadják azt, mert egy pillanatra se jut eszükbe meggyőződni arról, hogy az indokok hamisak-e vagy nem.

Pedig nem is kellene gondolkozniok sokat, nem kellene nekik mást tenni, mint elolvasni Kossuth Ferencnek, Wekerle Sándornak, Apponyi Albert grófnak vagy Andrássy Gyula grófnak nyilatkozatait és elolvasva azokat: inkább bizni ezeknek becsületes magyar hazafiségében, mint a Magdics Pérók, Kaas Ivorok, Bokányiék vagy Kristóffyék nagyhangú orditozásaiban.

De elegendő volna csak egy mondatot megérteni, egyetlen kijelentést, a melyet Andrássy tett: „*A magyar állam szupremációjáról és preszlikséről volt szó és mi nem tűrhetjük, hogy egy kis csoport bennünket tönkretessen!*”

A magyar közvélemény egyetért a kormány álláspontjával, a magyar közvélemény ítéletét meghozta akkor már, ami-

TÁRCA.

Kolozsi Mihály levele.

Írta: Szász József.

A „Bajai Független Újság” eredeti tárcája.

Elköltöztek már messze délre a vándor madarak. A fákról is lehullottak az elsárgult levelek. Itt-ott szomorkodik csak egynehány az ágakon s ezeket lassan zöröggeti az északi szellő. Vége az ősznek: itt van a tél.

Nem tiszta hóköpenyében köszöntött be, hanem lucskosan, sárosan. Egy álló hét óta szakadatlan esik az eső s Isten a megmondhatója, hogy még mindig esik, hisz olyan sötét felhők ülnek az égen mint a gyűlölet.

Mit csinál ilyen időben a katona! Talán unatkozik? Talán az eső halk subogását hallgatva, bodor füstöt ereget pipájából, miközben kibámul a kaszárnya ablakán a nagy végtelenségbe s elábrándozik, hogy mit csinálhatnak mostan ottan szép Magyarországon jó apja, édes anyja, hű szeretője.

Nem unatkozik. Nem is ábrándozik. De még csak nem is pipázik. Szeretne ugyan unatkozni is, ábrándozni is, meg pipázni is: de nincs hozzá ideje. Kirukkolást parancsolt a kapitány ur Komorovcsák.

Mogorván magára szedi köpenyegét, a köpönyeg fölé borjúját, fegyverét a katona. Aztán neki vág esőnek, viharak. Nem kérdi: hova, meddig kell gyalogolnia? Ha átázott a ruhája, ha csontjait is átjárta a hideg szél: mindegy már neki, husz kilométerre megy, avagy harmincra.

De az is igaz, hogy hiába kérdené: hová, meddig kell gyalogolnia. Felelet helyett csak gorombaságot kapna őrmester ur Solyomtól. Erre pedig nincsen semmi szüksége.

Kapitány ur Komorovcsák a század előtt lovagol. Sapkája szemére huzva, köpenyeye felgyűrve. Nem néz se jobbra, se balra: egészen magába van mélyedve, úgy látszik gondolkodik. Most eszel ki valami furfangos csatatervet.

Igy haladnak keresztül két határon. Mikor a harmadikba érnek s még sem állnak meg: türelmetlenkedni kezdenek a katonák s hangosan találgatják: ugyan hova, meddig mennek még?

A hangos szót meghallja Komorovcsák kapitány. Bevágja sarkantyuját lova oldalába s nagyot ránt a kantárszáron. A ló nagyot horkant s dühösen toporzékolni kezd. Komorovcsák kapitány pedig hátra fordul és mérgesen kiabálni kezd:

— Miféle mars ez? Ki a mellel, fel a fejfel!

Ugy mentek, mint a hetven-nyolcvan éves vén tót asszony!

A legények egy szempillantás alatt kihúzzák magukat. Kiigazítják a sorokat is. Olyan egyenes minden sor, mint a linia. Komorovcsák kapitány azonban tovább kiabál:

— Nem jól van! Minden nagyon rossz!

Majd kiverem belőletek mindjárt a lustaságot!

Es harsány hangon kommandírozni kezd:

— Vigyázz! Futólépésben indulj!

A század megindul s rohan a lucskos, sáros országúton mind a fergeg. Lóháton rohan utána Komorovcsák kapitány, káromkodva, átkozódva. Egyszerre elkiáltja magát:

— Állj!

A század meg is áll, csak hogy nem egyszerre csattantak össze a bakkancssarkok. Egyik ebben, másik abban a pillanatban ért össze. Még nagyobb haragra gyullad ezért Komorovcsák kapitány. Ujra futtatni kezdi a legényeket s futtatja őket mindaddig, míg őt lova jól össze nem rázza. Ekkor újra rendes lépést vezényel s kiadja a parancsot, hogy énekeljenek.

A legények zihálnak a fáradságtól, ha akarnának se tudnának énekelni. Észreveszi ezt Komorovcsák kapitány. Nem is kíván tőlük már lehetlent. Ugy látszik, megbánta már hevességét. Az utszéli csárdához vezeti századát.

kor a nemzet vezéreit megváltóként üdvözölte a kormány élén, és ez a kormány csak akkor cselekedett helyesen, amikor a magyar nemzet akarata ellen felkelt forradalmárokat letörte és megvédte a magyar állam szupremáciáját.

A mátéházi földek.*)

Az egyesült jogügyi, pénzügyi és gazdasági bizottság az elmúlt héten foglalkozott a mátéházi VI. major próbaárverésének ügyével s tulnyomó szótöbbséggel azt határozta, hogy az eladást indokoltnak nem tartja és ezért a közgyűlésnek nem javasolja a próba árverés elrendelését.

Ugy látszik, az egyesült bizottság hü kifejezője volt a törvényhatósági bizottság hangulatának, mely már a múlt közgyűlésen világosan fel volt ismerhető, s a mely ezen határozat által kétségkívül csak nyerni fog erőben.

Mindamellett nem zárkozhatom el a most hozott határozatnak bírálattól és remélem, és óhajtom, hogy cikkem kiindulási alapja legyen azon kérdés felett meginduló vitának, helyes-e, szabad-e elvi álláspontra helyezkedve kimondani, hogy „a városi földeket semmi szín alatt el nem adjuk.”

Megjegyzem már jó előre, hogy én, sem azt nem mondom, hogy adjuk el a földeket, sem azt nem mondom, hogy ne adjuk el, hanem azt igenis mondom, hogy ebben a kérdésben csak akkor lehet és szabad állást foglalni, ha ismerjük azt az eredményt, a mi az eladással elérhető, és össze tudjuk hasonlítani a mostani és akkori jövedelmezőségi állapotot.

*) Közreadjuk ezen közérdekű cikket, mely — teljes objektivitással — a kérdésben vitát provokál és kérnének az érdeklődőket, hogy a cikkekre válaszolni szíveskedjenek, annál is inkább, mert óhajtánánk, hogy Baja város gazdasági fejlődésére ily fontos kérdés minél alaposabban megvilágíttassék. Szerk.

Mert magam is abban a véleményben vagyok, hogy: ha az eladás által a jövedelmezőséget a mai állapotnak 10 %-ával tudjuk csak emelni, akkor ne váljunk meg a földektől.

Ellenben, ha az eladás által 25, 30 vagy talán még nagyobb százalékkal tudjuk fedezni vagyonunk jövedelmét, akkor megbocsáthatatlan merevségnek, indok nélküli makacsságnak kell tartanom az eladás ellenzését.

Mert miről van szó?

Városunknak különféle szükségletei vannak, melyek kielégítésre várnak. Várnak már régóta. A helyi sajtó állandóan panaszokkal van tele, hogy meg kell csinálni ezt, meg kell csinálni am azt. A kulturának, közegészségügynek, közbiztonságnak, iparnak, kereskedelemnek legkülönbözőbb ágaiban merültek fel ezek az igények, egyben azonban valamenynyien megegyeznek: pénz nélkül egyen se lehet segíteni

Intézményeket óhajtunk, a melyek fogyasztó közönséget teremtsenek, forgalmat idézzenek elő, szaporítsák a népességet, kenyeret adjanak családoknak, egyeseknek, a helyi ipar és kereskedelem számára a legolcsóbb és legbiztosabb keresetet, a helybeli fogyasztást fejleszték: de mindehhez pénz kell.

Pénz nélkül haladni, fejlődni nem lehet. Az egyes ember redukálhatja az igényeit, megmaradhat szükségleteivel a megszokott keretben. De a város nem maradhat meg úgy, a mint volt 20 év előtt. Többet követelnek a várostól, hogy adjon polgárainak. Gondoskodás kell tehát arról is, hogy legyen miből fedezni a többszükségletet.

De miből fedezzük?

Két jövedelmi forrása van a városnak. Az egyik a város vagyona, a másik a város polgárainak vagyona, jobban mondva jövedelme, melynek egy része pótdadó formájában a város rendelkezésére áll.

Ezen a két jövedelmi forráson kívül több nem áll rendelkezésünkre. Bankja, iparvállalata nincs a városnak: pénzt verni, bankót gyártani nem lehet neki.

A létező két jövedelmi forrásból lehet csak meríteni, csak ezek hasznát lehet szaporítani. De melyikhez nyuljanak hozzá?

A polgárok jövedelme pótdadó által már ugyis eléggé meg van terhelve. Pótdadót emelni: már az említése is szörnyűség! És bizonyos határon túl, a melyhez már nagyon is közel állunk, (vagy tán már túl is haladtuk) a legnagyobb igazságtalanság volna, hogy a sanyaru kereseti viszonyok közt tengődő mai nemzedékkel fizetessük meg oly intézmények létesítését, a melyeknek hasznát a következő fogja fokozottabb mértékben élvezni.

A pótdadó emelése gyűlöletes is, igazságtalan is: el kell tehát kerülni.

Ha tehát mégis akarunk alkotni, fejlődni: nem marad egyéb hátra, mint hogy megpróbáljuk, nem lehet-e akként fokozni a város bevételeit, hogy a város vagyonának jelenlegi formáját olyan módon változtassuk át, a mely a törzsvagyon sértetlenségének biztosítása mellett a jövedelmet jelentékenyebb mérvben emelve, lehetővé teszi, hogy ezen jövedelem többletet a hasznos, üdvös, elodázhatatlan alkotások létesítésére fordítsuk és így a polgárság szükségleteit a polgárság megterhelése nélkül elégítsük ki.

Ezt a próbát meg kell tennünk, tájékozódunk kell afelől, remélhető-e a város fejlődése, vagyona jövedelmének fokozása, és az elért jövedelemtöbblet okos felhasználása által. Ha a próba balul üt ki: ám mondjunk le arról, hogy a közel jövőben a mi közreműködésünkkel előbbre vihető legyen szegény városunk java. De ha a próba sikerül, ha azt látjuk, hogy a jelenlegi állapottal szemben 40—50000 koronával nagyobb jövedelemhez juthatunk: akkor köteles-

És ott borral, pálinkával megvigasztalja a legényeket.

Ez a dolog már nagyon tetszik a katonának s magukba azt gondolják, hogy ezért már érdemes volt idáig fáradni.

Mikor így bortól, pálinkától megvigasztalódtak, maga köré gyűjti őket Komorovcsák kapitány s megmagyarázza, mi a mai gyakorlatnak a célja. Ilyen rossz időben kell meglepni az ellenséget, mert az ilyenkor nincs elkészülve a támadásra. Jó időben nem nagy dolog a háboru sem, azért kell hozzászokni a rossz időhöz a katonának.

Megmagyarázza aztán azt is, ami felett az ut javarészén jó hadvezérhez illően gondolkodott, hogy hogyan kell megtámadni az ellenséget, és hogyan kell tönkretenni az ellenséget. Mert még a meglepett ellenséget sem lehet csak úgy bolondjában megtámadni és úgy rendes szokás szerint agyonlőni vagy agyonütni.

Ezt magyarázza másfél óra hosszáig a legényeknek, akik természetesen semmitse értenek az egész beszédből, csak azt tudják belőle, hogy az ellenséget nem úgy kell agyonütni, ahogy ők akarják, hanem úgy, ahogyan Komorovcsák kapitány akarja. Ebbe pedig belenyugszanak. Mert nekik ugyan mindegy, hogy így vagy úgy hal-e meg az ellenség. — Magyarázatát ezzel fejezte be Komorovcsák kapitány:

— Megértettétek?, amit mondtam? A ki nem értette meg, az jelentkezzék.

Mind hűségesen rámondja, hogy megértette. Csak D. Kiss János a baptista tekintget úgy széjjel, mintha sokat nem értett volna meg a beszédből.

— Te tán nem értetted meg D. Kiss a magyarázatomat? Kérdezte tőle Komorovcsák kapitány.

— Nem értettem meg egészen, kapitány urnak alásan jelentem. Komorovcsák kapitány ur megvetőleg végignézte a legényt, s csak ennyit mondott neki:

— Na hallod, te nagyon nagy számár lehetsz, ha még az én beszédemet sem érted meg.

Azután őrmester ur Sólom felé fordult:

— Őrmester, legyen gondja rá, hogy ez a gyöngelmű ember is megtanulja, amit mondtam. Két hétig minden reggel, minden este mondassa fel vele, amit most elmagyaráztam, mert azt úgy kell tudni, mint az apostolok tudták a szentírást.

Aztán újra lovára ült Komorovcsák kapitány, újra összeállt a század, s vig nótázás mellett indultak hazafelé. Mikor a nótázásba belefáradtak, elkezdik a füttyülést. Velük füttyül a kapitány ur is, s eközben észre sem veszik, hogy hazaérkeznek.

Csupa víz, csupa sár valamennyi. Ember, felszerelés egyaránt. Ez még nem volna baj,

de nagy baj az, hogy ruhát, felszerelést rögtön tisztára kell takarítani. Olyan tündöklő tisztára, hogy a délutáni viziten hibát ne találjon benne Komorovcsák kapitány.

Mert délután meg vizitet tart a kapitány ur. Ettől irtózik legjobban a katona.

Mi a vizit?

Olyan ténykedése Komorovcsák kapitány urnak, mikor rendesen pocsékká szidja, fegyelmi büntetéssel sújtja a katonát. Megvizsgálja a szobákat, fegyvereket, ruhaneműeket, rendben van-e valamennyi.

A szobában az ágyak reglama szerint állanak-e egymás mellett, rendesen vannak-e az ágyak megvetve, nem poros-e valahol az ágy alja, s hogy előírás szerint van-e a katona ruhája az ágy feletti polcra rakva.

Nincs e a nadrág a bluz fölé téve, s nem áll-e ferdén a csákó, vagy a csákó rózsája.

Gondosan megnézi az ágy alját is, s jaj annak a legénynek, akinek bakancsa orrával kifelé fordítva kandikál ki az ágy alól.

Ez már rettenetes fegyelmi vétség. Mert azt mondja az előírás, hogy a bakancsnak sarokkal kifelé kell az ágy alatt elhelyezve lenni, és pedig úgy, hogy se küljebb, se beljebb ne legyen, mint az ágy oldalának széle. Vonalzóval, zsinórral kell ezt kimérni, hogy hiba ne legyen benne.

Ez a vizsgálgódás igénybe vesz rendszerint egy órát. S ez alatt az idő alatt ágya mellett

ségünk, hogy segítsünk a városon, segítsünk polgártársainkon.

Nem elvi álláspontokról van itt szó: gyakorlati, vagy kezelési kérdést kell eldönteni Számszerű adatok, kézzelfogható eredmények tehetik csak indokolttá az állásfoglalást egyik vagy másik irányban

Ebből a szempontból tartottam szükségesnek az elmondottakat, és kérem városunknak a közügyek iránt érdeklődő polgárait, hogy ebből a szempontból szóljanak hozzá a kérdéshez.

x.

Santelli Italó.

Van-e városunkban ember, aki e nevet ne ismerné, avagy ne hallott volna valamit is a rokonszenves olasz mesterről? Még élénk emlékezetünkben van az ő múlt év szeptember első napján rendezett és fényesen sikerült vívóestélye. A nyár meghozza nekünk őt rendesen. Most is jelezte érkezését. Illő, hogy minden sportkedvelő ember kivegye részét abból a szíves készségből, mellyel ország-világ előtt ismeretes művész becsült alakját kitüntetni akarjuk.

Ez alkalomból talán fölösleges bizonyítani a testedzés rendkívüli fontosságát. Hála a kultúra munkájának, mindnyájan tudjuk és tapasztaljuk, mennyire szükséges azoknak a sport, akiknek poros, füstös levegőben s még hozzá kevés testmozgás közben kell kenyerüket megkeresniök. Korunk ülőszázadában életszükséglet a szabadabb mozgás. Hiszen »mozgás az élet leghatalmasabb rugója«. Különösen azoknak, akik a fővárosban folytatják tanulmányaikat, még nélkülözhetetlenebb a test megerősítése; ahol szűk falak között kell élni napról-napra a fiatalembernek és mellé ezer veszélynek van kitéve. A test és lélek megrontásától csak a testedzés óvhat meg sikeresen mindenkit. Használjuk fel testünk fejlesztésére kínálózó eme szép alkalmat. Megvagyunk győződve, hogy felhívásom nem lesz kiáltónak szava a pusztában.

Bizom, hogy mindenkit áthat a testedzés fontosságának tudata.

Ezért tiszteletteljesen fordulok a vivás művészetének gyakorlóihoz, kedvelőihez szíveskednének jelentkezni azon vívótanfolyamra, melyet lovag Santelli Italó budapesti vívómester úr a nyár folyamán Baján személyesen vezetni óhajt. Miután a jelentkezők számától függ az ő lejövetele, kérem azon urakat, akikhez aláírási-ív még nem jutott, de jelentkezni akarnak, kegyeskednének alulirottal levelező-lap útján legkésőbb folyó hó 9-ig közölni ebbeli szándékukat.

Baja, 1907. július 5.

Vágó Rezső
főgimn. tornatanár.

HIREK.

Céllövész-verseny. A »Bajai Céllövész Társulat« f. hó 7-én délután azon lövők részére, kik a lövészetet csak a folyó évben kezdték, vagy kezdik meg »junior-céllövész-versenyt« rendez. Kezdeté délután 3 órakor; délután 6 órától kezdve zene, este társas vacsora és utána tánc.

A versenydíjak (jutalomtárgyak és érmek) a helyszínén lesznek megtekinthetők.

Eljegyzés. Braun Henrik a »Bácskai Hírlap« felelős szerkesztője eljegyezte Gottlieb Kató úrleányt Budapesten.

Negyvenéves találkozó. A bajai főgimnáziumban 1867-ben érettségi vizsgálatot tett ifjak negyvenéves találkozóra gyültek össze csütörtökön Budapesten a »Brisztol szálló« magyar szobájában, akkori tanáraik Köpésdy Sándor budapesti állami főgimnáziumi igazgató és Szutrély József nyugalmazott tanárral. Az érdekes találkozón résztvettek: Bencsik János gimnáziumi tanár (Zalaegerszeg) Berényi Frigyes földmivelésügyi miniszteri számtanácsos, Cserba Ferencz táblabíró, ujbpesti járásbíró, Destek József pénzügyminiszteri számvizsgáló, Donáth Gyula dr. orvos, egyetemi magántanár, Szondy Mátyás táblabíró, zombori törvényszéki bíró, Utry János földbirtokos (Gyulafehérvár.) Az összejövetelen kitünt, hogy a 25 érettségít

tett közül tizenegyen vannak életben. Az összejövetelt barátságos lakoma követte, melyen elhatározták, hogy az újabb találkozót három év múlva, 1910-ben tartják meg.

A hódmezővásárhelyi dalárda Baján. Ritka műélvezetre van kilátása Baja város közönségének. E hó 10-én u. i. az ország egyik legjobb hírnévnek örvendő dalárdája, a hódmezővásárhelyi, művészi körutjában Baját is érinti s e hó 11-én, csütörtökön a Casino kerthelyiségében *dalestélyt* rendez. Ebből az alkalomból a következő meghívót kaptuk: Meghívás. A Hódmezővásárhelyi Dalárda Arany János karnagy vezetése alatt dunántuli — 4-ik — társas kirándulása alkalmából Baján a Kaszinó kerthelyiségében 1907. évi július hó 11-én, csütörtökön *Dalestélyt* rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja.

Műsor: 1. Liszt »*Rajna bordal.*« Éneklí a dalárda.

2. Lányi. »*Kertem alatt.*« Éneklí a dalárda.

3. Nép-dalok. Éneklí Vörös Lajos.

4. Selim Palmgren. »*Finn dalok.*« Éneklí a dalárda.

5. Arany. »*Falu végén kurta kocsmá.*« Éneklí a dalárda.

6. Gaál. »*Balaton nóták.*« Éneklí a dalárda.

7. »*Nép-dalok.*« Éneklí Darabos L.

8. Zichy. »*Serenád.*« Éneklí a dalárda.

9. »*Nép-dal egyveleg.*« Éneklí a dalárda, a szólót éneklí Jubász Ferenc.

10. Huber. »*Fobász.*« Éneklí a dalárda, a tenor és bariton szólót éneklí Vörös Lajos és Darabos Lajos.

Belépődíj személyenként 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem egyrésze a helybeli szegény gyermekek javára fordítatik.

A fővárosi Cabaret-társaság (Tarka Szinpad) e hó 8, 9. és 10-én vendégszerepelni fog a *Központi Szálló* kerthelyiségében. Szinre kerülnek a főváros legnépszerűbb cabaret számai: Csevegés. Modern mesék. Humoreszkek. Kuplák. Nép- és műdalok. Kuruc nóták. Éjjeli munka című egyfelvonásos francia bohóság. A társulat tagjai: *Közlegi* Aranka a Népszínház ujonan szerződött soubretje. *Csillag* Szeréna a Vig opera altistanője. *Pogány* Bella

folyton haptákban áll a katona, s úgy hallgatja kapitány ur Komorovcsák kiabálását. Ilyenkor mindig mérges a kapitány ur. Majd megeszi az embereket. Most pedig a szokottnál is mérgesebb.

Ugyan mi hozta annyira indulatba? Örmester ur Sólyom bizonyosan tudja, mert ő is sokkal mérgesebb a szokottnál.

Bizony nagy oka volt a kapitány ur haragjának. Amint infanterist Kolozsi ládáját vizsgálta, meg akadt a szeme egy levélfogalmazványon és egy 5 forintról szóló utalvány-szeleten. A levelet anyjának írta Kolozsi Mihály, az utalványt az anyjától kapta válaszkép a levélre. A levél így hangzott:

Kedves jó anyám!

Nagyon rossz élet van itt. Nem is tudom már, hogy kibirom-e? De az bizonyos, hogy ha kedves édes anyám nem nézném, bizony már rég beugrottam volna a Doppelreijbe. Most eltörtem az Indiblancot és öt forintot kell érte fizetni. Kérem kedves anyám, küldje el nekem ez összeget, hogy megfizethessem, hogy meg ne tudja a kapitány ur, aki nagyon rossz ember, mert különben jóéjszakát kívánok mindenkinek és beugrok a Doppelreijbe.

Szerető fia: Kolozsi Mihály.

Ez a Kolozsi Mihály szabólegény volt otthon. Anyja pedig szegény özvegy asszony, aki

mindennap megsiratja katona fiát. Mikor ezt a levelet megkapta, hangos zokogásra fakadt, sietve összeszedett minden krajcárt, szaladt vele a postára, nehogy beleölje magát szegény Miska fia a Doppelreijbe.

Mit tudja az ő szegény feje, mi az az Indiblanc, meg az a Doppelreij?

Szentül meg volt győződve róla, hogy valami nagy folyó, amely dél Bosnyákországon a tengerbe szakad.

De honnan is tudta volna szegény, hogy a Doppel Reihe tulajdonképpen kettős-rend, melybe kommandó szóra ugrik bele naponkint háromszázhatvanhatszszor a katona? Ő nem volt katona soha, boldogult ura sem volt az, német szót pedig Szt.-Andráson csak a zsidó korcsmárostól lehet hallani.

Elküldte a pénzt Miska fiának.

Erről tanuskodik az az utalvány szelet, melyet most vett kezébe Komorovcsák kapitány. Ezen arra kéri a szegény anya Miska fiát, hogy megküldi a pénzt, csak a jó Isten szerelméért bele ne ugorjon a Doppelreijbe.

Rögtön abbahagyta a vizitet Komorovcsák kapitány, s elövette Kolozsi Mihályt. Ez tudta már, hogy a kapitány ur mindent tud. Szeretett volna a föld alá bujni szégyenében.

— Hát te ilyen gazember vagy? Így lopod, család a te szegény édes anyádat: no ezt megemlegeted.

Bizony meg is emlegeti holta napjáig.

A kapitány ur irgalom nélkül kiköttette. Két óra hosszat állott lábujhegyen az áristom falába vert karikán felhuzva. Rettenetesen szenvedett, mert belekékült, belezöldült és elájult. Ekkor egy dézsa vízzel leöntötték s mikor magához tért, újra felhuzták. A pokol minden kínját, fájdalmát átérezte, egy negyedóra alatt.

— Hazudsz-e még többet, család-e még többet az édes anyádat? kérdezte tőle a kapitány ur.

A legény sirni kezdett és esküvel fogadta, hogy nem, mire Komorovcsák megbocsájtott neki s beszüntette a további torturát.

De az özvegy asszonynak levelet írt.

Megírta neki, hogy a fia haszontalan gazember, aki nem érdemli meg, hogy aggódjon miatta, nincs semmi baja és pénzre sincs szüksége. Kap minden napra hat krajcárt: Elég ez a katonának.

A haszontalan Miskának meg sok is.

És miután jól lehordotta Kolozsi Miskát, visszaküldötte az özvegy anyának az öt forintot.

a Szegedi Színház szendéje. *Közégi Olga* fővárosi zongora-művésznő. *Szentes János* szalon komikus. *Ernyei Emil* titkár, konferencier humorista. *Máthé Gyula* a Tarka színpad burleszk komikusa és groteszk táncos. A társaság igazgatója: *Szentes János*.

A bajai önkéntes tűzoltó-testület 1907. évi június 30-ára hirdetett közgyűlése közbejött akadályok miatt nem volt megtartható. Az újabb közgyűlés 1907. július hó 14-én d. u. 3 órakor lesz a városház 2-ik sz. tanácstermében megtartva a lapunk mult számában jelzett tárgysorozattal.

Amerikai vendégek Baján. A napokban a bajai szentferencendi zárdának két érdekes vendége volt, kiket a szép magyar nyelv megtanulása vonzott édes hazánkba, hogy zengzetes, szép nyelvünket elsajátítva, a távoli Amerikában hirdethessék az üdvösség szent ígét magyar testvéreinknek magyarul. A szent lelkesültséggel tett önfeláldozó ifju papnövénydek a hartfordi egyházmegyéből és Connecticut államból jöttek már két évvel ezelőtt és a budapesti központi szeminariumnak tagjai; névleg: *Degnan József* és *Doherty János*.

Hasznos tudnivalók. Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vízre van italul szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószerül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy italul olyan víz használtassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett baktériumokat a gyomornak megölni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rontsa.

Be van igazolva, hogy ilyen célokra a **mohai ÁGNES-víz** végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodsor, minthogy szénsavat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik. A mohai ÁGNES-víz fogyasztását különben is ősszel és tavasszal kiváltképen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai ÁGNES-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvja. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai ÁGNES-víz méisztartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai ÁGNES-forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyban fokozza. Háztartások számára nagy üvegekben a mohai ÁGNES-forrás különösen olcsón kapható.

Vizbefult vándorcigányok. A garai országon pihent egy vándorcigány karaván. Rettenetes melegük volt, nosza hamar beleszaladtak az országut mentén elvonuló vízzel telt árokba. De ime, bebizonyult, hogy oláh cigánynak nem tanácsos fürödni. Alig lubicoltak néhány percig, amikor rémes eset történt: Egy 7 éves cigányfiú és egy 8 esztendősig cigányleány befullt az árok vizébe. A bajai bíróság megindította a vizsgálatot.

Milyen időnk lesz? Julius hónap időjárásáról Meteor a következőket jósolja: Julius havának változatossága folytán mindenféle

jellegű időjárásban lesz részünk, a mennyiben június hó utolsó napjainak állandóbb jellegét, július havának már első napjai megszakítják s hűvös, széllel, esetleg csapadékkal változó időt hoznak, amidőn a nagyobb mennyiségű csapadék kifejlődését csak az fogja gátolni, hogy ezen időben a föld Nap, a Hold pedig földtávolba kerülnek. 10-én egy gyűrűs, nálunk nem látható napfogyatkozás áll be, mely körül ismét csapadékot várhatunk és pedig kiadóbb mennyiségben. A 12-ik csomópontot követőleg melegebb, állandóbb időt engednek a bolygók reménylenünk, egész a 23-iki csomópont hatásköréig, amely időközben azonban, ha kitörések jönnének elő a Napon, zivatarokat kaphatunk. 24-ikétől ismét csapadékot várhatunk, amellyel egyszersmind 25-én részleges holdfogyatkozás áll be, mit részben mi is láthatunk. Julius hó végén is inkább alacsony, mint magas hőmérsékletre van kilátásunk.

A baja—apatin—palánkai vasut. Az apatini előjáróság legutóbb tartott képviselő testületi ülésben jelentést tett arról, hogy a kereskedelmi miniszter ezen vasut kiépítését némi eltérésekkel jóváhagyta; és pedig az egyenes vonal Bajáról kiindulva érinteni fogja Bezdán, Zombor, Apatin, Szond és Palánkat. A villamos motor közlekedés Apatin és Zombor között így esik, ugyszintén a gombosi szárnyvonalon is. Az apatiniak Szondon fognak kiszállani Gombos helyett. Az apatini vasuti indóház a Duna mellett lesz felépítve.

Magyar otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejáratu szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherczeg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank milliós főnyereménye.

Tudositónk felkereste a Bajai Kereskedelmi és Iparbank igazgatóságát, a hol is az Eckert-féle dologban a következő tényállást konstataulta:

1. A részletív annak kelte napján lesz kiállítva és aláírva. Ha egy részletív kiadatik, az abban irt értékpapir a bank értékpapirállományából kivéve és a részletívek alapján eladott értékpapirok közé folyó szám szerint beosztva lesz. — A 2219/40. számú sorsjegy, mint soha el nem adott értékpapir mindig a bank tulajdonát képező értékpapirállományban volt és van most is.

2. Egy részletívnek kibocsátása alkalmával a részletívkönyvben azonnal folyó szám alatt a rovatok téntával kitöltve lesznek, kivéve a »vevő neve« című rovat és a részletívetekre vonatkozó rovatok, mert nem tudni, hogy Sziklai Illés ügynök képes lesz-e a neki átadott részletívben megjelölt sorsjegyet eladni. Ha az ügynök bejelenti, hogy pl. a 600. sz. részletívet eladta, akkor a bemondott vevőnek a neve először csak irónnal lesz bejegyezve. Az irónnal bejegyzett név téntával csak akkor lesz átírva, ha Sziklai ügynök a felvett részletekkel elszámol, mert igen gyakran megtörténik, hogy a vevő az első részletívet az ügynök kezéhez történt átadása után a vételtől visszalép és a részletívet az ügynöknek visszaadja. A nyugtákkal ellátott részletívkönyvben a sorsjegyek száma a részletív kiállításakor szintén csak irónnal lesz kitöltve és az irónnal irt szám csak akkor lesz téntával átírva, ha a sorsjegy jogérvényesen eladatik. Ugyanezen eljárás lett a 702. sz. részletívnel alkalmazva.

3. Wagner Sándor a 702. sz. részletívet azért kérte betekintésre, mert a főkönyvben irónnal úgy a 702. mint a 703. sz. tételnél Eckert Antal neve volt irónnal írva és így meg akarta állapítani, vajjon a 702. vagy a 703. sz. részletív lett-e Eckertnek eladva, va-

lamint azt is, hogy Eckert mely számot vette meg.

4. A részletívet betekintésre Eckert özvegy leánya hozta január 18 vagy 19-én a délutáni órákban a bankba, a mikor *jelenlétében* a részletív a részletívkönyvvel összehasonlítva és nyomban átadva lett. Ezt a tényt bizonyítják *Prigly Károly* pénztáros és *Kardos Ádám* hivatalosolga, nemkülönben maga Eckert Antal leánya. *E napokon Schön Antal vezérigazgató Baján sem volt*, holott Eckert Antal birtokában volt és letétté történt átváltoztatása után a banknak visszaadott, a bűniratok között elfekvő részletívet már 1906. dec. 3-án irta alá Schön Antal vezérigazgató.

5. Eckert Antal beadványaiban nem is állította, hogy a 2219/40. számú sorsjegyet vette meg, a részletív 1907. jan. 30-áig birtokában volt és láthatta, hogy abban a megvett sorsjegynek a száma 2219/41. és nem 2219/40. 1907. jan. 30-ától egész máj. 25-éig, vagyis a feljelentés napjáig Eckert Antalnak a birtokában volt a bank elismervénye is, hogy a 702. sz. részletívvel megvett 2219/41. sz. sorsjegy letétté lett átváltoztatva és ő maga kívánta, hogy a letét is az általa megvett 2219/41. sz. sorsjegy legyen. Eckert Antal által aláirt nyugtában is a 2219/41. sz. sorsjegy szerepel. Az elismervény és a nyugta a bűniratok között fekszik el.

6. Eckert Antal a bankban többször kijelentette, hogy vele igaztalan dolog nem történt, sőt ápr. 23-án a kezei közt volt részletívet hozzáillesztvén a bank részletívkönyvéhez s így meggyőződve, miként az ő sorsjegye a 2219/41. sz., bocsánatkéréssel távozott.

7. Eckert Antal azt a körülményt, hogy véletlenül a részletívet pár pillanatra özvegy leányával összehasonlítás végett a bankban felmutatta, anyagi előnyök elérésére használja fel.

8. Jellemző, hogy Eckert Antal testvére, Gyula, ki testvére érdekében a bűnygyben mint tanu szerepelt, mint részvényes megtámadta a bankban ápr. 28-án megtartott rendkívüli közgyűlésnek a határozatát, kérvén, hogy a főnyeremény az u. n. régi részvényesek között felosztassék.

9. A részletívkönyv és az értékpapirok scontrakönyv kétségtelen és aggálytalan módon igazolja, hogy a 2219/40 sz. sorsjegy soha eladva nem lett.

10. Maga az a szabálytalanság, hogy a részletívkönyvben az irónnal írva volt 2219/41 szám vastagon téntával van ugyanily számmal aláírva, valamint az, hogy a scontrakönyvben téntafolt van, minden, a miből Eckert Antal gyanuját meríti.

11. Sziklai Illés ügynök határozottan vallotta, hogy a bűnperiratoknál elfekvő 702. sz. részletív ugyanaz, melyet ő Eckert Antalnak eladott és hogy ő a 2219/40. sz. sorsjegyet el nem adta.

12. Eckert Gyula vallotta, hogy ő a sorsjegy számát feljegyezte, a mikor Eckert Antal leánya a részletívet a bankba vitte betekintés végett; kicserélés esetén bizonyára azonnal reclamált volna.

A magunk részéről ezen tényálláshoz csak azt fűzzük hozzá, hogy furcsának találjuk azt, hogy Eckert a sorsjegy kihuzása után hónapokkal keresi vélt jussát, hogy eleinte ismeretlen tettesek ellen tett feljelentést, hogy azzal vádol, hogy 500 részvényes részére loptak, hogy minden egyes cselekményeiről a lapokban szenzációkat közöltet és a lapokban valótlan tények jelennek meg.

Ugy látszik, hogy a közönség a szenzáció hajhászásnak fel nem ül, nyugodtan várja a fejleményeket, a bank erős állásában való bizalom jele az, hogy a bank részvényeit még azok is előszeretettel keresik vétel céljából, kik a bankhoz közel állanak. Egyébként, mint minden tényre, úgy erre is áll, hogy a végén csattan az ostor, csupán azt kívánjuk még megjegyezni, hogy a bank minden egyes részvényesének érdekében áll minden erejével a bankot e rövid tusa ideje alatt támogatni.

Szerkesztői üzenetek.

Cs. T. Helyben. Sajnáljuk, de versét nem közölhetjük. De hogy is jelenhetnék meg *komoly* ujságban olyan vers, mely így kezdődik:

*Nem bírtak felfogni,
Ki is fejt meg téged . . .*

Még az első sort megtudjuk érteni, azt vélve t i hogy őnagysága nagyon *termetes*, azért nem bírja felfogni, de már a második sort, hogy „ki is fejt meg téged“ lehetetlen megértenünk. Vagy ha meg megértjük, azon kell tanakodnunk, hogyan jut ön ehhez az indiszkrét kérdéshez; vagy ha meg van reá jogcíme, mért akarja ezt épen a mi lapunk utján megkérdezni?

K. G. Bókay János orvos-tanár lakása Budapest, Szentkirályi utca 13 sz. alatt van

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

NYILT TÉR.

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Egy nagy hold (1600 □ öl) posványosi szántó föld **vizmentes téglagyár felállítására kiválóan alkalmas és kihasználható** az alulirt tulajdonosnál megtudható kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó esetleg lóherével leendő beültetésre avagy kertészeti célokra való használatra hasznobérbe is kiadó

Bővebb értesítést nyújt a tulajdonos:

VIJKOVITS GYULA

városi végrehajtó
II. ker. Szt.-László-utca 30. sz.

Hirdetések

felvételnek — a kiadóhivatalban.

Tánc oktatás.

A tisztelt szülők és szeretett tanítványaim szives tudomására hozom, hogy többek óhajára a volt tanítványaim részére, kik már a 15 évet meghaladták, egy külön álló

tanfolyamot nyitok.

melyben csak ismétlők vehetnek részt, mely inkább a boszton végett alakul és amellet egyéb táncok is feleleveníthetők. — Tandij az ismétlési ár.

Beiratkozások ezen tanfolyamra a „Bárány“-termében naponta d. u. 4 órától 5 óráig. — Kivánatra ezen tanfolyam lehet este 7—9-ig vagy 8—10-ig is. Egyszersmint szives tudomásukra hozom, hogy a kezdők csoportjában tanulók még felvétetnek.

Tisztelettel kabai **TANY JÓZSEF.**

Zongora-tanítónő,

ki a budapesti Nemzeti Zenedét a legjobb sikerrel végezte el, zongora-órákat óhajt adni intelligens családoknál esetleg saját lakásán. Szives érdeklődésekre **Szoyka József állatorvos úr** nyújt felvilágosítást

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Lombfűrész deszka

kapható

IFJ. WAGNER ANTAL

könyv-, zenemű- és papírkereskedésében

BAJÁN.

TAKÁCS féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer makacs gyomorbajoknál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFITINKTURA

használata által éri el, ára: 90 fillér. Kik sömörbajban szenvednek, azok használják a

folyékony ecetszappant

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben ára: K 1-20.

Takács István „Mátyás Király“ gyógytár

CINKOTA. (Budapest mellett.) 16 6

özv. Spitzer Simonné és Társa

tégla- és cementárúgyár BAJA.

Disznó váljuk
Itató váljuk
Jászólok
Kút fedlapok
Kút medenczék
Kémény fedlapok
Oszlop fedlapok
Kerítés fedlapok
Drótbetétes csövek
Árnycsék tölcsérek

Vizfelfogó medenczék
Kályha alátétlemezek
Virágvázak
Sirkövek
Sir kerítések
Sir fedlapok
Egyszerű cementlapok
Római mozaik cementlapok
Diszes és márvány cementlapok
Mettlach és fayence lapok

I. darabos mész
Beocsini Roman cement
Beocsini Portland »
Elszigetelő lemez
Stuccatur nád
Mindennemű tégla és
cserépárúk
Elvállaljuk: **terazzo**
és minden a szakmába
vágó **beton** munkákat.

Kronsteiner Károly Bécs 31. Hauptstrasse 120

Cs. és kir. osztr. szabadalma — M kir. magyar szabadalma.

OMLOKZATFESTÉKEK

„viharerős“ mészdó, épületek mázolására 49 különféle minta kigrmonként 24 fill. feljebb. 1 kgr. elegendő 10 □ m. 2-szeri mázolásra.

MOSHATÓ MÁZOLÁSOK mint zománc festék száraz, Lapidonfesték pépes, 50 különféle minta, vízdó, egy áthuzás elegendő, tartós és nem kopik.

Kimerítő ajánlattal és költségvetéssel díjtalanul szolgál. — Főelárusító: **WAGENBLATT ÉS HENERÁRI BAJA.**

